Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kymmenes jaosto)

5 päivänä joulukuuta 2024*

Ennakkoratkaisupyyntö – Kilpailu – Kartellit tai muut yhteistoimintajärjestelyt – SEUT 101 artiklan 1 kohta – Vertikaaliset sopimukset – Vaikutukseen perustuva kilpailunrajoitus – Sopimus, jossa määrätään autojen takuuta koskevista rajoituksista – Kilpailuviranomaisen velvollisuus näyttää toteen kilpailunvastaiset vaikutukset – Todelliset vaikutukset ja mahdolliset vaikutukset

Asiassa C-606/23,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Administratīvā apgabaltiesa (maakunnallinen hallintotuomioistuin, Latvia) on esittänyt 2.10.2023 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 4.10.2023, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

”Tallinna Kaubamaja Grupp” AS ja

”KIA Auto” AS

vastaan

Konkurences padome,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. Gratsias, neljännen jaoston puheenjohtaja I. Jarukaitis ja tuomari Z. Csehi (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– ”Tallinna Kaubamaja Grupp” AS ja ”KIA Auto” AS, edustajanaan I. Azanda, advokāte,

– Latvian hallitus, asiamiehinään J. Davidoviča ja K. Pommere,

* Oikeudenkäyntikieli: latvia.

– Espanjan hallitus, asiamiehenään L. Aguilera Ruiz,

– Euroopan komissio, asiamiehinään P. Berghe, I. Naglis ja D. Viros,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 101 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä ”Tallinna Kaubamaja Grupp” AS ja ”KIA Auto” AS ja toisaalta Konkurences padome (kilpailuneuvosto, Latvia) ja jossa on kyse seuraamusmaksusta, joka on määrätty sellaisen vertikaalisen sopimuksen tekemisestä, jossa määrätään autojen takuuta koskevista rajoituksista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Latvian 4.10.2021 annetun kilpailulain (Konkurences likums; Latvijas Vēstnesis, 2001, nro 151) 11 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Kiellettyjä ja tekemisestään lähtien pätemättömiä ovat sellaiset toimijoiden väliset sopimukset, joiden tarkoituksena on kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen tai joiden seurauksena kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy Latvian alueella; tällaisiksi katsotaan sopimukset, jotka koskevat

– –

7) sellaisten toimien toteuttamista (tai toteuttamatta jättämistä), joiden seurauksena toinen toimija joutuu poistumaan tietyiltä markkinoilta tai potentiaalinen toimija estyy tulemasta tietyille markkinoille.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

4 Viron oikeuden mukaan perustettu yhtiö KIA Auto on ainoa KIA-merkkisten ajoneuvojen valtuutettu maahantuoja Latviassa. Kyseinen yhtiö valitsee ja hyväksyy valtuutetut edustajat, jotka myyvät KIA-merkkisiä autoja ja korjaavat niitä valmistajan tai maahantuojan antaman takuun perusteella.

5 Kilpailuneuvosto määräsi 7.8.2024 tekemällään päätöksellä kilpailulain 11 §:n 1 momentin 7 kohdan rikkomisesta KIA Autolle 134 514,43 euron määräisen seuraamusmaksun, josta 96 150,92 euroa määrättiin yhteisesti ja yhteisvastuullisesti KIA Autolle ja sen emoyhtiölle Tallinna Kaubamaja Gruppille.

6 Kilpailuneuvosto katsoi, että KIA Auto KIA-merkkisten autojen valmistajan valtuuttamana maahantuojana ja KIA-merkkisten autojen valtuutetut myyjät ja korjausliikkeet (jäljempänä valtuutetut edustajat) olivat sopineet takuuehdoista, joilla autojen omistajat velvoitettiin tai heitä

kannustettiin teettämään takuuaikana kaikki KIA-valmistajan suunnitelman mukaiset määräaikaishuollot ja takuun piiriin kuulumattomat korjaukset valtuutetuilla edustajilla sekä käyttämään alkuperäisiä KIA-varaosia takuuaikana tehdyissä määräaikaishuolloissa ja korjauksissa auton takuun voimassa pitämiseksi.

7 Näin ollen kilpailuneuvosto totesi KIA-verkoston takuuehtoja koskevan vertikaalisen sopimuksen olemassaolon ja sen, että tällä sopimuksella estetään yhtäältä itsenäisten korjausliikkeiden pääsy Latvian markkinoille takuuaikana takuun ulkopuolisten korjauspalvelujen osalta ja toisaalta itsenäisten varaosavalmistajien pääsy varaosien jakelun markkinoille Latviassa ja että sillä rajoitetaan varaosien jälleenmyyjien välistä kilpailua.

8 Kilpailuneuvosto katsoi, että tällainen sopimus rajoittaa kilpailua vaikutustensa perusteella, ja korosti tältä osin, ettei sovellettava näyttökynnys edellyttänyt todellisten vaikutusten toteennäyttämistä. Kilpailuneuvoston mukaan kilpailuun kohdistuvat kielteiset vaikutukset nimittäin perustuivat itse kilpailua rajoittavien ehtojen luonteeseen eikä tosiasiallisesti aiheutuneiden vaikutusten näyttäminen toteen ollut tarpeen.

9 Pääasian kantajat nostivat kanteen päätöksestä, jolla niille määrättiin seuraamusmaksu Administratīvā apgabaltiesassa (maakunnallinen hallintotuomioistuin, Latvia), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, ja kyseinen tuomioistuin hylkäsi kanteen 10.3.2017 antamallaan tuomiolla.

10 Pääasian kantajat tekivät kassaatiovalituksen Senāta Administratīvo lietu departamentsiin (ylin tuomioistuin, hallintoasioiden osasto, Latvia), joka kumosi 22.12.2021 antamallaan tuomiolla ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen antaman tuomion ja palautti asian tälle tuomioistuimelle uuden ratkaisun antamista varten.

11 Senāta Administratīvo lietu departaments katsoi, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin oli arvioidessaan, oliko seuraamusmaksun määräämistä koskevassa päätöksessä pätevästi päädytty pitämään sopimuksen tekemistä vaikutustensa takia kiellettynä, tukeutunut arviointiperusteisiin, jotka olivat virheellisiä suhteessa niihin perusteisiin, jotka on otettava huomioon kilpailua rajoittavia vaikutuksia koskevassa tapauksessa. Tässä tilanteessa ylin tuomioistuin totesi, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ollut voinut asianmukaisesti arvioida, olivatko kyseisen päätöksen perustelut riittävät.

12 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tukeutuu lisähuomautuksiin, jotka kilpailuneuvosto esitti ylimmän tuomioistuimen tuomion antamisen jälkeen, ja huomauttaa, että ylimmän tuomioistuimen tuomiosta ilmenevät tulkintaohjeet eroavat oleellisesti niistä, jotka ilmenevät unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, joten vaikutukseen perustuvan kilpailurajoituksen sisältöä ja siitä johtuvaa näyttökynnystä ei voida pitää ilmeisinä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo myös, että ennakkoratkaisun pyytäminen unionin tuomioistuimelta on tarpeen vaikutuksiin perustuviin kartelleihin tai muihin yhteistoimintajärjestelyihin liittyvien todistuskysymysten selvittämiseksi.

13 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan olisi, kuten kilpailuneuvoston huomautuksista väitetysti ilmenee, siten erityisesti käytettävä lähestymistapaa, joka vastaa unionin yleisen tuomioistuimen 10.11.2021 antamassa SEUT 102 artiklan rikkomista koskevassa tuomiossa Google ja Alphabet v. komissio (Google Shopping) (T-612/17, EU:T:2021:763) omaksumaa lähestymistapaa SEUT 101 artiklan ja näin ollen myös kilpailulain 11 §:n tulkitsemiseksi ja soveltamiseksi. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan unionin

yleinen tuomioistuin totesi kyseisessä tuomiossa, ettei Euroopan komissiolla ole velvollisuutta osoittaa, että kilpailun poistamisen tai rajoittamisen mahdolliset seuraukset olisivat tosiasiallisesti toteutuneet, vaan riittää, että osoitetaan mahdollisten vaikutusten olemassaolo. Näin ollen kyseisestä tuomiosta ilmenee, että arvioitaessa sopimuksen vaikutuksia kilpailuun kaikkia kyseessä olevan tapauksen kannalta olennaisia seikkoja ei voida rajoittaa siihen, että todetaan nimenomaiset ja mitattavissa olevat kielteiset vaikutukset kilpailuun, sillä tällaisella lähestymistavalla asianomaiselta kilpailuviranomaiselta käytännössä poistettaisiin mahdollisuus lopettaa sellaiset kilpailunrajoitukset, joista ei vielä ole aiheutunut aineellisesti todettavia kielteisiä vaikutuksia.

14 Tässä tilanteessa Administratīvā apgabaltiesa on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko kilpailuviranomaisen näytettävä SEUT 101 artiklan 1 kohdan perusteella toteen, että olemassa on todellisia ja konkreettisia kilpailua rajoittavia vaikutuksia (actual/real restrictive effects on competition), arvioidessaan kiellettyä sopimusta, jolla otetaan käyttöön auton takuuseen liittyviä rajoituksia, joiden takia autonomistajalla on velvollisuus tai hänen kannattaa teettää autonsa korjaukset ja huollot yksinomaan autonvalmistajan valtuuttamilla edustajilla ja käyttää kyseisen valmistajan alkuperäisiä varaosia määräaikaishuolloissa, jotta auton takuu pysyisi voimassa?

2) Onko ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessä mainitun sopimuksen arvioimiseksi SEUT 101 artiklan 1 kohdan perusteella riittävää, että kilpailuviranomainen näyttää toteen ainoastaan sen, että olemassa on mahdollisia kilpailua rajoittavia vaikutuksia (potential restrictive effects on competition)?”

Unionin tuomioistuimen toimivalta

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että kilpailulain 11 §:n 1 momenttia ei pitäisi soveltaa eri tavoin kuin SEUT 101 artiklan 1 kohtaa, sillä näillä kahdella oikeussäännöllä otetaan käyttöön olennaisilta osiltaan toisiaan vastaava sääntely. Unionin tuomioistuimen esittämät näkökohdat SEUT 101 artiklan 1 kohdan soveltamisesta on siksi otettava huomioon pääasiaa ratkaistessa.

16 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklalla käyttöön otetussa unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Kun esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimen on näin ollen lähtökohtaisesti ratkaistava ne (tuomio 18.11.2021, Visma Enterprise, C-306/20, EU:C:2021:935, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

17 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on kuitenkin myös niin, että unionin tuomioistuimen on oman toimivaltaisuutensa arvioimiseksi tutkittava ne olosuhteet, joiden vallitessa kansallinen tuomioistuin on esittänyt ennakkoratkaisupyynnön (tuomio 18.11.2021, Visma Enterprise, C-306/20, EU:C:2021:935, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

18 Tältä osin on muistutettava, että unionin tuomioistuin on useaan otteeseen todennut, että sillä on toimivalta ratkaista unionin oikeuden oikeussääntöjä koskevat ennakkoratkaisupyynnöt tapauksissa, joissa pääasian tosiseikat jäävät unionin oikeuden välittömän soveltamisalan ulkopuolelle mutta joissa näitä oikeusääntöjä sovelletaan kansallisen lainsäädännön nojalla, koska kansallisessa lainsäädännössä noudatetaan unionin oikeudessa annettuja ratkaisuja täysin jäsenvaltion sisäisten tilanteiden ratkaisemiseksi (tuomio 18.11.2021, Visma Enterprise, C-306/20, EU:C:2021:935, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

19 Tällaista toimivaltaa voidaan perustella sillä, että unionin oikeusjärjestyksen ilmeisen edun mukaista on se, että unionin oikeudesta omaksuttuja säännöksiä tulkitaan yhtenäisesti, jotta vältettäisiin myöhemmät tulkintaerot (tuomio 13.10.2022, Baltijas Starptautiskā Akadēmija ja Stockholm School of Economics in Riga, C-164/21 ja C-318/21, EU:C:2022:785, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

20 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee nyt käsiteltävässä asiassa, että kilpailulain 11 §:n 1 momentissa säädetään oikeussäännöistä, jotka vastaavat täysin SEUT 101 artiklan 1 kohdassa vahvistettuja oikeussääntöjä, ja että mainittua 11 §:n 1 momenttia tulkitaan Latvian oikeusjärjestyksessä samalla tavoin kuin SEUT 101 artiklan 1 kohtaa. Lisäksi on muistutettava unionin tuomioistuimen jo katsoneen, että sillä oli toimivalta ratkaista SEUT 101 artiklan 1 kohdan tulkintaa koskevat ennakkoratkaisupyynnöt tilanteissa, joissa kilpailulain 11 §:n 1 momenttia sovellettiin jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvien vaikutusten olomassaolosta riippumatta (ks. vastaavasti tuomio 18.11.2021, Visma Enterprise, C-306/20, EU:C:2021:935, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

21 Unionin tuomioistuin on näin ollen nyt käsiteltävässä asiassa toimivaltainen ratkaisemaan SEUT 101 artiklan 1 kohdan tulkintaa koskevat ennakkoratkaisukysymykset.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

22 Kysymyksillään, joita on tarkasteltava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko SEUT 101 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että sillä velvoitetaan jäsenvaltion kilpailuviranomainen, joka tutkii, voidaanko SEUT 101 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna vaikutukseen perustuvana kilpailunrajoituksena pitää sopimusta, jossa määrätään autojen takuuta koskevista rajoituksista, joilla autojen omistajat velvoitetaan tai heitä kannustetaan teettämään huollot ja korjaukset ainoastaan auton valmistajan valtuutetuilla edustajilla sekä käyttämään auton valmistajan alkuperäisiä varaosia määräaikaishuolloissa auton takuun voimassa pitämiseksi, näyttämään toteen konkreettisten ja todellisten kilpailua rajoittavien vaikutusten olemassaolo, vai riittääkö, että jäsenvaltion kilpailuviranomainen näyttää toteen kilpailua mahdollisesti rajoittavien vaikutusten olemassaolon.

23 Tältä osin on muistutettava, että SEUT 101 artiklan 1 kohdan nojalla sisämarkkinoille soveltumattomia ja kiellettyjä ovat sellaiset yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka ovat omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja joiden tarkoituksena on estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua sisämarkkinoilla tai joista seuraa, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy sisämarkkinoilla.

24 Jotta tietyssä yksittäistapauksessa voitaisiin katsoa, että sopimus, yritysten yhteenliittymän päätös tai yhdenmukaistettu menettelytapa kuuluu SEUT 101 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon soveltamisalaan, on kyseisen määräyksen sanamuodon mukaan osoitettava, että tällaisen toiminnan tarkoituksena on estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua tai että toiminnalla on tällainen vaikutus (tuomio 21.12.2023, International Skating Union v. komissio, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 98 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Tätä varten on aluksi tutkittava kyseessä olevan toiminnan tarkoitus. Jos tällaisen tutkinnan päätteeksi käy ilmi, että kyseisellä toiminnalla on kilpailunvastainen tarkoitus, sen vaikutusta kilpailuun ei ole tarpeen tutkia. Vaikutus on siis tutkittava ainoastaan siinä tapauksessa, että toiminnalla ei voida katsoa olevan tällaista kilpailunvastaista tarkoitusta (tuomio 21.12.2023, International Skating Union v. komissio, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 99 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Suoritettava tutkinta vaihtelee sen mukaan, onko kyseisen toiminnan tarkoituksena kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen vai onko sillä tällainen vaikutus, ja kumpaankin näistä käsitteistä liittyy erillinen oikeudellinen ja toteennäyttämistä koskeva järjestelmä (tuomio 21.12.2023, International Skating Union v. komissio, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 100 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, joka lähtee siitä, että pääasiassa kyseessä olevan sopimuksen tarkoituksena ei ole rajoittaa kilpailua, minkä tarkastaminen on kyseisen tuomioistuimen tehtävänä, toteaa, että sen on arvioitava, onko kyseisellä sopimuksella kilpailunvastainen vaikutus.

28 Tältä osin on niin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vaikutukseltaan kilpailunvastaisen toiminnan käsite kattaa kaiken toiminnan, jolla ei voida katsoa olevan kilpailunvastaista tarkoitusta, sillä edellytyksellä, että toiminnan tosiasiallisena tai mahdollisena vaikutuksena osoitetaan olevan kilpailun tuntuva estyminen, rajoittuminen tai vääristyminen (tuomio 21.12.2023, International Skating Union v. komissio, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 109 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Tätä varten on tutkittava, millaisiksi todelliset kilpailuolosuhteet muodostuisivat ilman kyseistä sopimusta, yritysten yhteenliittymän päätöstä tai yhdenmukaistettua menettelytapaa (tuomio 18.11.2021, Visma Enterprise, C-306/20, EU:C:2021:935, 74 kohta ja tuomio 21.12.2023, International Skating Union v. komissio, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 110 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), määrittämällä ne markkinat, joilla toiminnan on tarkoitus tuottaa vaikutuksia, ja yksilöimällä sitten kyseiset vaikutukset, olivatpa ne todellisia tai mahdollisia. Tämä tarkastelu itsessään edellyttää kaikkien merkityksellisten seikkojen huomioon ottamista.

30 Yritysten välisen sopimuksen vaikutusten arvioimiseksi SEUT 101 artiklan valossa on siten otettava huomioon se konkreettinen kehys, johon sopimus kuuluu, eli erityisesti se taloudellinen ja oikeudellinen asiayhteys, jossa kyseessä olevat yritykset toimivat, vaikutuksen kohteena olevien tavaroiden tai palvelujen luonne sekä kyseessä olevien markkinoiden toiminnan tosiasialliset edellytykset ja markkinoiden rakenne. Tästä seuraa, että kontrafaktuaalisen skenaarion, jossa kyseistä sopimusta ei ole tehty, on oltava realistinen ja uskottava (tuomio 27.6.2024, komissio v. Servier ym., C-176/19 P, EU:C:2024:549, 341 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Tältä osin unionin tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus täsmentää, että kontrafaktuaalisen skenaarion laatimisen tarkoituksena on osoittaa talouden toimijoiden realistiset käyttäytymismahdollisuudet siinä tapauksessa, ettei asianomaista sopimusta olisi tehty, ja määrittää siten markkinoiden todennäköinen toiminta ja niiden rakenne siinä tapauksessa, ettei kyseistä sopimusta olisi tehty (tuomio 30.1.2020, Generics (UK) ym., C-307/18, EU:C:2020:52, 120 kohta ja tuomio 18.11.2021, Visma Enterprise, C-306/20, EU:C:2021:935, 76 kohta).

32 Kontrafaktuaalisen skenaarion realistisuus ja uskottavuus ei kuitenkaan aseta kyseenalaiseksi mahdollisuutta ottaa huomioon sellaisia yritysten välisen sopimuksen vaikutuksia, jotka ovat pelkästään mahdollisia, kun selvitetään, muodostaako sopimus vaikutukseen perustuvan kilpailunrajoituksen. Tältä osin unionin tuomioistuin on muun muassa todennut, että jos katsotaan, että yritysten välisen sopimuksen mahdollisia vaikutuksia ei voida ottaa huomioon sopimuksen kilpailua rajoittavia vaikutuksia arvioitaessa, kun kyseinen sopimus on pantu täytäntöön, sivuutetaan niin vaikutukseen perustuvan kilpailunrajoituksen arvioimiseen liittyvän kontrafaktuaalisen menetelmän ominaispiirteet kuin oikeuskäytäntökin, jonka mukaan kilpailua rajoittavat vaikutukset voivat olla sekä tosiasiallisia että mahdollisia mutta niiden on oltava riittävän tuntuvia (ks. vastaavasti tuomio 27.6.2024, komissio v. Servier ym., C-176/19 P, EU:C:2024:549, 345–353 kohta).

33 Näin ollen riittää, että sen jälkeen, kun on asianmukaisesti arvioitu, millaisiksi todelliset kilpailuolosuhteet muodostuisivat, jos kyseessä olevaa sopimusta ei olisi tehty, voidaan todeta mahdollisia kilpailua rajoittavia vaikutuksia, jotka ovat riittävän tuntuvia (ks. vastaavasti tuomio 28.5.1998, Deere v. komissio, C-7/95 P, EU:C:1998:256, 77 ja 78 kohta ja tuomio 28.5.1998, New Holland Ford v. komissio, C-8/95 P, EU:C:1998:257, 91 ja 92 kohta).

34 Tässä tilanteessa on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä arvioida, onko kilpailuneuvosto tutkinut asianmukaisesti, millaisiksi todelliset kilpailuolosuhteet olisivat muodostuneet ilman kyseessä olevan sopimuksen vaikutuksia, määrittämällä ne markkinat, joilla sopimus vaikuttaa, ja yksilöimällä sopimuksen tuntuvat todelliset tai mahdolliset vaikutukset.

35 Unionin tuomioistuin on lisäksi todennut 6.10.2015 antamansa tuomion Post Danmark (C-23/14, EU:C:2015:651) 65 ja 66 kohdassa, että jotta EY 82 artiklan (josta on tullut SEUT 102 artikla) kannalta tutkitun menettelyn voidaan osoittaa olevan väärinkäyttöluonteinen, sillä on oltava kilpailunvastainen vaikutus markkinoihin, mutta kyseisen vaikutuksen ei välttämättä tarvitse olla konkreettinen, vaan on riittävää osoittaa sellainen mahdollinen kilpailunvastainen vaikutus, joka on omiaan syrjäyttämään markkinoilta määräävässä asemassa olevan yrityksen kanssa vähintäänkin yhtä tehokkaat kilpailijat.

36 Tämän tuomion 28 ja 33 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukainen SEUT 101 artiklan tulkinta, jonka mukaan on riittävää osoittaa, että on olemassa mahdollisia kilpailunvastaisia vaikutuksia ja erityisesti sellaisia vaikutuksia, jotka ovat omiaan estämään potentiaalisten kilpailijoiden pääsyn markkinoille, on siten yhtäpitävä sen SEUT 102 artiklan tulkinnan kanssa, joka ilmenee tämän tuomion edellisessä kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä.

37 Edellä sanottu huomioon ottaen ennakkoratkaisukysymyksiin on vastattava, että SEUT 101 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että sillä ei velvoiteta jäsenvaltion kilpailuviranomaista, joka tutkii, voidaanko SEUT 101 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna vaikutukseen perustuvana kilpailunrajoituksena pitää sopimusta, jossa määrätään autojen takuuta koskevista rajoituksista, joilla autojen omistajat velvoitetaan tai heitä kannustetaan teettämään huollot ja korjaukset ainoastaan auton valmistajan valtuutetuilla edustajilla sekä

käyttämään auton valmistajan alkuperäisiä varaosia määräaikaishuolloissa auton takuun voimassa pitämiseksi, näyttämään toteen konkreettisten ja todellisten kilpailua rajoittavien vaikutusten olemassaoloa. Riittää, että kyseinen viranomainen osoittaa kyseisen määräyksen mukaisesti mahdollisten kilpailua rajoittavien vaikutusten olemassaolon, edellyttäen, että nämä vaikutukset ovat riittävän tuntuvia.

Oikeudenkäyntikulut

38 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEUT 101 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että sillä ei velvoiteta jäsenvaltion kilpailuviranomaista, joka tutkii, voidaanko SEUT 101 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna vaikutukseen perustuvana kilpailunrajoituksena pitää sopimusta, jossa määrätään autojen takuuta koskevista rajoituksista, joilla autojen omistajat velvoitetaan tai heitä kannustetaan teettämään huollot ja korjaukset ainoastaan auton valmistajan valtuutetuilla edustajilla sekä käyttämään auton valmistajan alkuperäisiä varaosia määräaikaishuolloissa auton takuun voimassa pitämiseksi, näyttämään toteen konkreettisten ja todellisten kilpailua rajoittavien vaikutusten olemassaoloa. Riittää, että kyseinen viranomainen osoittaa kyseisen määräyksen mukaisesti mahdollisten kilpailua rajoittavien vaikutusten olemassaolon, edellyttäen, että nämä vaikutukset ovat riittävän tuntuvia.

Allekirjoitukset